

Dönem : 5
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 268

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Dışişleri Komisyonları Raporları. (1/157)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-99/06645

14 . 6 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9.6.1978 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ile eki protokol ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

G E R E K Ç E

1. Bu tasarı ile Yüce Meclislerin onayına sunulan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol», Türkiye - AET Ortaklığı çerçevesinde 1964 yılından bu yana sürdürülmekte olan mali işbirliğini, yeni bir dönem için uzatmak amacına yönelmiştir.

2. Bilindiği gibi, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) arasındaki ilişkiler 12 Eylül 1963'de imzalanıp 4 Şubat 1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve bu çerçevede 20 Kasım 1964 tarih ve 6/3930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan «Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık yaratan anlaşma» (Ankara Anlaşması) ile ona eklenen ve 23 Kasım 1970'de imzalanıp 22 Temmuz 1971 tarih ve 1448 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunarak 22 Aralık 1972 tarih ve 7/5476 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Katma Protokol ile yürütülmektedir.

3. AET ile Türkiye arasındaki ortaklık ilişkisi, ülkemizin, kademeli bir ekonomik bütünleşme yoluyla Topluluğa tam üye olarak katılmasını öngörmektedir. Ortaklık Anlaşması üç safhayı kapsamaktadır.

a) Topluluğun yardımları ile Türkiye ekonomisinin güçlendirileceği, 1964 - 1969 yılları arasında idrak olunan, hazırlık dönemi;

b) Topluluk ve Türkiye arasında gümrük birliğinin başlatıldığı ve her iki tarafın ekonomi politikalarının birbirine uydurulacağı, halen içinde bulunulan geçiş dönemi;

c) Topluluk ve Türkiye'nin gümrük birliğinin ve ekonomik politikalarının daha ileri ölçüde koordinasyonunun sağlanacağı, son dönem;

4. Ortaklık Anlaşması, hazırlık ve Geçiş dönemleri için konulan hedeflere ulaşmayı kolaylaştırmak amacıyla, Topluluk ile Türkiye arasında kapsamlı bir mali işbirliğini öngörmüştür. Söz konusu işbirliği çerçevesinde Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu, iki Mali Protokol uygulanmasından sonra, 12 . 5 . 1977 tarihinde Üçüncü Mali Protokol'ü imzalamışlardır.

5. Topluluk üyesi ülkeler adına hareket eden ve onların bütçe fonlarını kullanan Avrupa Yatırım Bankası (AYB), 1964 - 1969 yılları arasında Türkiye'ye Ortaklık Anlaşmasına ekli Birinci Mali Protokol'e göre, uygun koşullar ile 175 milyon hesap birimi (h.b) kredi sağlamıştır. (Birinci Mali Protokol'ün yürürlükte olduğu süre zarfında 1 h.b. = 1 \$; 1 \$ = 9 TL.'ya tekabül etmiştir).

Kredinin süresi 5 yıl olarak tespit edilmiş, altyapı projelerine % 3, sanayi projelerine % 4,5 faiz haddi uygulanması öngörülmüştür.

Vade her iki alanda da ödemesiz devre 7 yıl olmak üzere 30 yıl olarak kabul edilmiştir.

Verilen kredinin tümü 1970 yılı sonunda mukaveleye bağlanmış, fiili ödeme ise Boğaz Köprüsü ile ilgili son ödemenin 1976 yılı ortalarında gerçekleşmesi ile tamamen tüketilmiştir.

Alınan ödüncülerle 11 kamu, 33 özel sektöre ait olmak üzere cem'an 44 projenin finansmanına katkıda bulunmuştur.

Kamu projelerine 145 090 000 h. b., özel sektör projelerine ise 29 910 000 h.b. tutarında kredi verilmiştir.

44 projenin 7'si altyapı, 37'si ise sanayi projesidir.

Altyapı projelerine ayrılan miktar 105 900 000 h.b.'ye ulaşmaktadır. Bu meblağ tüm kredinin % 65'ine tekabül etmektedir. Bu meblağın 59 900 000 h.b.'si enerji projelerine, 34 000 000 h.b. ulaştırma projelerine, 15 000 000 h.b.'si sulama projelerine tahsis edilmiştir.

Sanayi projelerine ayrılan miktar ise kamu ve özel sektör dahil 69 100 000 h.b. tutarındadır. Bu miktar da tüm kredinin % 35'ine tekabül etmektedir.

23 Kasım 1970 tarihinde imzalanan ve 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren İkinci Mali Protokol ise yeni bir durum ortaya çıkarmıştır. Türkiye sözkonusu Protokolle yalnız üye ülkeler bütçelerinden verilen ödüncülerden değil, AYB'nin kendi özkaynaklarından verilen ödüncülerden de yararlanmak imkânını bulmuştur.

İkinci Mali Protokolle verilen kredi, 195 milyon h.b.'si üye Devletler 25 milyon h.b. Banka özkaynaklarından olmak üzere 220 milyon h.b.'ye balığ olmaktadır.

Sözkonusu kredinin süresi beş yıl olmakla beraber Protokole konulan 23 Mayıs 1976 tarihi bu dönemi sınırlayarak, yürürlük muamelelerinden doğan zaman kaybını bir bakıma telafi etmiştir. Vade 30 yıl, ödemesiz süre 8 yıl olarak kabul edilmiş, altyapı projelerinde % 2,5, sanayi projelerinde ise % 4,5 faiz uygulaması öngörülmüştür. Banka kredisinin şartları ise piyasa şartlarına tabi tutulmuştur.

30 Haziran 1977 tarihi itibarıyla sözkonusu kredinin üye Devletler bütçelerinden verilen 195 milyon h.b.'lik kısmında 188 700 milyon h.b. ile Banka özkaynaklarından verilen 25 milyon h.b.'lik kredinin tümü mukaveleye bağlanmıştır.

Kamu projelerine ayrılan miktar 1976 yılı sonu itibarıyla bakiye hariç 165 900 milyon h.b.'dir. 8 proje bu krediden istifade etmektedir. (Petkim, TCDD - Elektrik, TCDD - Dizel, THY, Gediz II, Seka - AK-DENİZ, Afşin - Elbistan, Berdan Sulama). Bu meblağın 77 milyon h.b.'si enerjiye, 36 450 milyonu ulaştırmaya, 21 milyonu sulamaya, 31 400 milyon h.b.'si de sanayiye ayrılmıştır.

Özel sektör projelerine ayrılan miktar 20 milyon h.b.'si özel şartlı ödüncülerden, 25 milyon h.b.'si Banka özkaynaklarından olmak üzere 45 milyon h.b.'ye ulaşmıştır.

II nci Mali Protokol çerçevesinde mukaveleye bağlanan kredilerin 134 500 000 h.b.'si altyapı 76 400 000 h.b.'si ise sanayi projelerine ait bulunmaktadır. (İkinci Mali Protokol'ün yürürlükte olduğu süre zarfında ABD parasının değer kaybetmesi 1 nb = 1,2 \$ olarak kullanılmasını gerektirmiştir).

7. AET'ye üç yeni üyenin katılması (İngiltere, Danimarka, İrlanda) sonunda 1973 yılında AET ile imzalanan Tamamlayıcı Protokol ile yeni üye ülkeler 47 milyon h.b. tutarında ilave bir kredi vermeyi taahhüt etmişlerse de, bu protokolün henüz onaylanmamış olması nedeniyle sözkonusu meblağ kullanılabilir hale gelememiştir.

8. I ve II nci Mali protokollerin ekonomimize müsbet katkıları dikkate alınarak ve II nci Mali Protokol'ün, «Bu Protokolün sona ermesinden bir yıl önce, Âkit Taraflar, mali yardım alanında yeni bir dönem için öngörülebilecek hükümleri incelerler» diyen 10 ncu maddesi hükmünün ışığında, Türkiye ile AET arasında sürdürülmekte olan Mali İşbirliğinin yeni bir dönem için devam ettirilmesine, taraflar, 20

Aralık 1976 tarihinde Brüksel'de akdedilen Ortaklık Konseyi toplantısında karar vermişlerdir. Toplulukla yapılan müzakerelerin sonunda Üçüncü Mali Protokol 12 . 5 . 1977 tarihinde Türkiye adına, Dışişleri Bakanını İhsan Sabri Çağlayangil ve Topluluk adına AET Konseyi Dönem Başkanı İngiltere Dışişleri Bakanı David Owen arasında imzalanmıştır.

III ncü Mali Protokol gerek kredi miktarı, gerekse kredi şartları bakımından önceki protokollere nazaran daha müsbet unsurlar ilave etmektedir.

Bu Protokol'e göre, Topluluğun Türkiye'ye, 220 milyon hesap birimi üye Devletler bütçelerinden 90 milyon hesap birimi de Avrupa Yatırım Bankası özkaynaklarından olmak üzere toplam 310 milyon hesap birimi tutarında kredi vermesi öngörülmektedir.

Üye Devletler bütçelerinden sağlanan kredinin vadesi 40 yıl, ödemesiz devresi 10 yıl, faizi % 2,5 olarak tespit edilmiştir. Söz konusu kredi, kârlılığı yayılı ve uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılacaktır.

Avrupa Yatırım Bankası'nın özkaynaklarından sağlanan kredilerden normal kârlılıktaki kamu ve özel sektör projeleri yararlanacak ve bu kredilere piyasa şartları uygulanacaktır.

Onay işlemlerinin tamamlanmasından sonra uygulanmasına başlanacak olan Protokol, 31 Ekim 1981'e kadar yürürlükte kalacaktır.

III ncü Mali Protokol'ün, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik şartlar çerçevesinde ekonomimize küçümsenmeyecek bir katkıda bulunacağı açıktır. Gerçekten III ncü Mali Protokol'ün yürürlükte kalacağı süre zarfında ekonomimiz başta dış ticaret dengesinin bilinen karakteri ve son yıllar zarfında işçi dövizleri ve turizm gelirlerindeki gerilemeler nedenleriyle önemli dış kaynak ihtiyacı içinde olacak ve dış finansman sorunu, ekonomimizin başta gelen meselelerinden birisi olmaya devam edecektir.

I ve II nci Mali Protokol uygulamalarında üzerinde önemle durulan husus AYB kanalı ile aldığımız kredilerin Kalkınma Planlarımızda öngörülen yapısal değişmeyi hızlandıracak sahalarda kullanılması olmuştur. III ncü Mali Protokol alınacak kredileri bu prensibe mutlak bir şekilde riayet edilmek şartıyla kullanılmasını mümkün kılan hükümler öngörmektedir.

Mali Protokol'ün 2 nci maddesine göre;

a) Türk ekonomisinin verimliliğinin artmasına katkıda bulunan ve özellikle Türkiye'nin daha iyi bir ekonomik altyapı, daha yüksek randımanlı bir tarım ve yönetimlerinin niteliği ne olursa olsun - kamu veya özel - sanayi veya hizmet sektörlerinde modern ve rasyonel şekilde işletilen teşebbüsler ile donatılmasını amaç edinen;

b) Ortaklık Anlaşması amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olan;

c) Yürürlükteki Türk Kalkınma Planı çerçevesinde yer alan;

Yatırım projeleri, finansman için seçilebileceklerdir. Türkiye'nin ödemeler dengesi durumunun iyileşmesine katkıda bulunmaya elverişli projelere özel bir önem verileceği Protokolde ayrıca belirtilmiştir.

Plan Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Plan Komisyonu
Esas No. : 1/157
Karar No. : 45

27 . 6 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisionumuza sevk edilen «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında Mali Protokolün onaylanmasının uygun olduğuna dair kanun tasarısı» Dışişleri ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de katıldığı toplantıda görüşüldü.

III ncü mali protokol gerek kredi miktarı, gerekse kredi şartları bakımından önceki protokollere nazaran daha müsbet unsurlar ilave etmektedir.

Bu protokole göre, Topluluğun Türkiye'ye, 220 milyon hesap birimi üye Devletler bütçelerinden 90 milyon hesap birimi de Avrupa yatırım Bankası özkaynaklarından olmak üzere toplam 310 milyon hesap birimi tutarında kredi vermesi öngörülmektedir.

Üye Devletler bütçelerinden sağlanan kredinin vadesi 40 yıl, ödemesiz devresi 10 yıl, faizi % 2,5 olarak tespit edilmiştir. Söz konusu kredi, kârlılığı yayılı ve uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılacaktır.

Avrupa Yatırım Bankasının özkaynaklarından sağlanan kredilerden normal kârlılıktaki kamu ve özel sektör projeleri yararlanacak ve bu kredilere piyasa şartları uygulanacaktır.

Onay işlemlerinin tamamlanmasından sonra uygulanmasına başlanacak olan protokol, 31 Ekim 1981'e kadar yürürlükte kalacaktır.

Bu gerekçelerin ışığı altında hazırlanan yasa tasarısı Komisyonumuzca da olumlu bulunarak maddelerinin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Bu tasarının amaçladığı konunun önemine binaen Genel Kurulda öncelikle görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Başkan V.
Bu Rapor Sözcüsü
Aydın
Muharrem Sökeli

İstanbul
Sevil Korum
İmzada bulunamadı

Kâtip
Trabzon
Ertöz Vahit Suişmez

Adana
M. Kemal Küçüktepeinar

Ankara
Sebati Ataman

Artvin
Mehmet Balta

Balıkesir
Necati Cebe

Bolu
Müfit Bayraktar

Bolu
Halûk Karabörklü

Çanakkale
Orhan Çaneri

İstanbul
Ali Nejat Ölçen

İstanbul
Metin Tüzün

İzmir
Süleyman Genç

Kastamonu
Sabri Tıglı

Kırklareli
Mehmet Dedeoğlu

Nevşehir
Yaşar Kemal Yüksekli

Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu

Siirt
M. Nebil Oktay
İmzada bulunamadı

Sivas
Azimet Köylüoğlu

Zonguldak
Avni Gürsoy

Dışışleri Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No. : 1/157
Karar No. : 20

28 . 12 . 1978

Yüksek Başkanhğa

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, ilgili Dışışleri ve Maliye bakanları ve bakanlıklar temsilciliklerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde de arz ve izah olunduğu üzere; AET ile Türkiye arasında 1963 yılında Ankara'da imzalanan Ortaklık Anlaşması ekonomik ve ticari ilişkilerimizi geliştirecek, topluluk yardımı ile Türk ekonomisi güçlendirilecek, 1964 - 1969 hazırlık dönemi, 1964'den bu yana gümrük birliğinin başlatıldığı geçiş dönemi ve ekonomi politikalarının ileri ölçüde koordinasyonunun sağlanacağı son dönem olmak üzere üç safhayı kapsamaktadır.

Ortaklık Anlaşmasına ekli 1 nci Mali Protokole göre 1965 - 1969 yılları arasında Türkiye AET'den uygun koşullarla 175 milyon hesap birimi (1 h.b = 1 \$; 1 \$ = 9 TL.), 2 nci Mali Protokole göre de 1973 - 1976 yılları arasında 220 milyon hesap birimi sağlanmıştır.

3 ncü Mali Protokol 12 . 5 . 1977 tarihinde taraflarca imzalanmış olup, Topluluk Türkiye'ye üye devletlerce 220 milyon h.b. ve 90 milyon h.b. de Avrupa Yatırım Bankası özkaynaklarından olmak üzere toplam 310 milyon h.b. kredi vermeyi öngörmektedir.

220 milyon h.b. kredisinin vadesi 40 yıl, ödemesiz devresi 10 yıl, faizi % 2,5 olarak tespit edilmiş olup kârlılığı yayılı ve uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılacaktır.

90 milyon h.b. kredisi normal piyasa şartları uygulanacak, kamu ve özel sektör altyapı, sanayi projeleri yararlanacaklardır.

Türk ekonomisinin verimliliğinin artmasına büyük katkıları bulunacak ve onay işlemlerinin tamamlanmasından sonra uygulanmasına başlanacak olan protokol 31 Ekim 1981'e kadar yürürlükte kalacaktır.

4 ncü Beş Yıllık Plan, 63 milyar dolarlık bir yatırımı öngörmekte olup, bunun 15 milyar dolarlık kısmı dış kaynaklarca sağlanacağı düşünülmektedir.

Döviz darboğazından biran önce çıkabilmemizde büyük yararlar sağlayacak olan tasarının tümü Komisyonumuzca prensip olarak kabul edildikten sonra, maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

«Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık yaratan Anlaşma» ile kurulan Türkiye - AET Ortaklığı çerçevesinde Türk ekonomisinin verimliliğini artırmak ve anlaşmanın amaçlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak amacıyla Türk kalkınma planları çerçevesinde yer alan yatırım projelerinin finansmanı için 12 Mayıs 1977 tarihinde imzalanan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol»ün onaylanmasını hükme bağlayan tasarının 1 nci maddesi Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri olan 2 ve 3 ncü maddeler aynen kabul edilmiştir. Konunun önemi ve ivediliği gözönünde tutularak tasarının Genel Kuruldan öncelikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Komisyon Başkanı
Muğla
Zeyyat Mandalinci

Başkanvekili
Urfa
Salih Özcan

Sözcü
Ankara
Necati Gültekin

Kâtip
İzmir
Şinasi Osma

Adana
M. Yılmaz Mete

Ankara
Oğuz Aygün

Aydın
Selami Gürgüç

Balıkesir
Sadullah Usumi

Bingöl
H. Celâlettin Ezman

Bursa
Cemal Külâhlı

Çankırı
Nurettin Ok

Edirne
Cavittin Yenal

Elâziğ
Celâl Ertuğ

Erzurum
Gıyasettin Karaca

İstanbul
Celâl Yardımcı

İzmir
Kaya Bengisu

Kayseri
Mehmet Zeki Okur

Uşak
İsmail Aydın

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanmış, 4 Şubat 1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, 22 Ekim 1964 tarih ve 6/3820 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmış ve 20 Kasım 1964 tarih ve 6/3930 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulmuş olan «Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Bir Ortaklık Yaratan Anlaşma» ile kurulan Türkiye AET Ortaklığı çerçevesinde Türk ekonomisinin verimliliğini artırmak ve anlaşmanın amaçlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak amacıyla Türk kalkınma planları çerçevesinde yer alan yatırım projelerinin finansmanı için 12 Mayıs 1977 tarihinde imzalanan «Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokol» ün onaylanması uygun bulunmuştur.

PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Mali Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin Teklifi	Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin
MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

9 . 6 . 1978

Başbakan <i>B. Ecevit</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>O. Eyüboğlu</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Turhan Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Dr. F. Sükan</i>	Devlet Bakanı <i>H. Çetin</i>	Devlet Bakanı <i>E. Akova</i>
Devlet Bakanı <i>Dr. L. Doğan</i>	Devlet Bakanı <i>S. Yıldız</i>	Devlet Bakanı <i>A. R. Septioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>M. Kılıç</i>	Devlet Bakanı <i>A. Şener</i>	Adalet Bakanı <i>M. Can</i>
Milli Savunma Bakanı <i>H. E. Işık</i>	İçişleri Bakanı <i>I. Özyadmlı</i>	Dışişleri Bakanı <i>Prof. G. Ökçün</i>
Maliye Bakanı <i>Z. Müezzinoğlu</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>N. Uğur</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Elçi</i>
Ticaret Bakanı <i>T. Köprülüler</i>	Sağ. ve Sos.Yar. Bakanı <i>Dr. M. Tan</i>	Güm. ve Tek. Bakanı <i>T. Mataracı</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Güneş Öngüt</i>	Gıda - Ta. ve Hay. Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Çalışma Bakanı V. <i>A. Topuz</i>
Sanayi ve Tek. Bakanı <i>O. Alp</i>	İşletmeler Bakanı <i>Prof. Dr. K. Bulutoğlu</i>	Enerji ve Ta Kay. Bakanı <i>Doç. Dr. D. Baykal</i>
Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>A. Çoşkun</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>A. Karaaslan</i>	Köy İşleri ve Koop. Bakanı <i>A. Topuz</i>
Orman Bakanı <i>V. İlhan</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>Y. Çakmur</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>H. İşgüzar</i>
Kültür Bakanı <i>Doç. Dr. A. T. Kışlalı</i>	Yerel Yönetim Bakanı <i>M. Özdemir</i>	

TÜRKİYE - AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU ARASINDA
MALİ PROTOKOL

Bir yandan,
Türkiye Cumhurbaşkanı,
Öte yandan,
Majeste Belçikalılar Kralı,
Majeste Danimarka Kraliçesi,
Federal Almanya Cumhurbaşkanı,
Fransa Cumhurbaşkanı,
İrlanda Başkanı,
İtalya Cumhurbaşkanı,
Altes Royal Lüksemburg Büyük Dükü,
Majeste Hollanda Kraliçesi,
Majeste Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve
Kuzey İrlanda Kraliçesi
Ve Avrupa Toplulukları Konseyi

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık yaratan Anlaşmanın hedeflerine ulaştırılmasını kolaylaştırmak için Türk ekonomisinin hızlandırılmış bir şekilde kalkınmasına yararlı olmak ARZUSUYLA,

Türkiye Cumhurbaşkanı,
Majeste Belçikalılar Kralı,
Majeste Danimarka Kraliçesi,
Federal Almanya Cumhurbaşkanı,
Fransa Cumhurbaşkanı,
İrlanda Başkanı,
İtalya Cumhurbaşkanı,
Altes Royal Lüksemburg Büyük Dükü,
Majeste Hollanda Kraliçesi,
Majeste Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve
Kuzey İrlanda Kraliçesi
Ve Avrupa Toplulukları Konseyi

Tam yetki ile ATAMIŞLARDIR. ADLARI GEÇENLER yetki belgelerinin karşılıklı olarak verilmesinden ve bunların usul ve şekil bakımından uygunluklarının anlaşılmasından sonra, aşağıdaki hükümler üzerinde UYUŞMUŞLARDIR .

Madde : 1

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık çerçevesinde, Topluluk kalkınmasını hızlandırmak üzere Türkiye'nin aldığı tedbirlerle gösterdiği çabaya, bu Protokolde belirtilen şartlar içinde tamamlayıcı olarak katılır.

Madde : 2

1. 1 nci maddede belirtilen hedefler uyarınca 31 Ekim 1981 tarihinde son bulan bir dönem içinde, 310 milyon hb. tutarında global bir meblağ aşağıdaki düzeyde taahhüt edilebilir :

- Avrupa Yatırım Bankasının - bundan böyle «Banka» diye anılacaktır - kendi özkaynaklarından ödünç şeklinde tahsis edeceği 90 milyon a.h.b.
- Topluluğun vereceği yetki üzerine Bankanın özel şartlı ödünç şeklinde tahsis edeceği 220 milyon a.h.b.

2. Türk Devleti veya Türk Devletinin oluru ile mahalli idareler veya merkezi veya bir müessesesi Türkiye'de bulunan kamu veya özel teşebbüsler tarafından Bankaya sunulan :

a) Türk ekonomisinin verimliliğinin artmasına katkıda bulunan ve özellikle Türkiye'nin daha iyi bir ekonomik altyapı, daha yüksek randımanlı bir tarım ve yönetimlerinin niteliği ne olursa olsun - kamu veya özel - sanayi veya hizmet sektörlerinde modern ve rasyonel şekilde işletilen teşebbüsleriyle donatılmasını amaç edinen;

b) Ortaklık Anlaşması amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olan;

c) Yürürlükteki Türk Kalkınma Planı çerçevesinde yer alan;

Yatırım projeleri finansmanı için seçilebilir.

3. Yukarıdaki hükümler çerçevesinde yatırım projelerinin tercihine gelince;

a) Ancak münferit projeler ile;

b) Kural olarak ekonominin bütün sektörlerine giren Türk topraklarında gerçekleştirilebilecek yatırım projeleri, finansmandan yararlanabilir;

c) Türkiye'nin ödemeler dengesi durumunun iyileşmesine katkıda bulunmaya elverişli projelere özel bir önem verilir.

4. Projelerin kabulü için gerekli tetkik ve ödüncülerin verilmesi Banka statüsünde öngörülen şekillere, şartlara ve usullere göre yapılır.

Madde : 3

1. Her yıl tahsis edilecek meblağlar bu Protokolün tüm uygulama süresince, mümkün olduğu kadar düzgün şekilde yayılacaktır. Bununla beraber, ilk uygulama süresi içinde tahsisler, makul sınırlar içinde diğerlerine nispetle, daha yüksek bir tutara erişebilir.

2. 2 nci maddenin 1 nci paragrafında belirtilen süre sonunda muhtemel bakiye tüketilmeye kadar kullanılır. Bu takdirde kullanma ve Protokolde öngörülen şekillere uygun olarak yapılır.

Madde : 4

1. Ödüncüler Türk Devleti ya da yetkili Türk kuruluşlarınca tahsis edilebilir ve bu fonlar Banka ile mutabık kalınarak yararlananlara, bu organlarca tahsis edildikleri projelerin ekonomik ve mali özelliklerine göre tespit edilecek şartlarla yeniden ödünç verilir.

2. Bankanın kendi özkaynaklarından verilen ödüncülerin süresi ile ilgili şartlar, projelerin ekonomik ve mali özellikleri ile uygun şekilde tespit olunur; uygulanan faiz haddi, her ödünç mukavelesinin imzası sırasında Banka tarafından uygulanan faiz haddidir.

3. Özel şartlı krediler Türk Devletine yılda % 2,5 faiz haddi ve 10 yıl ödemesiz devre olmak üzere 40 yıl vade ile verilir.

Türk Devleti, ödüncülerden yararlanan teşebbüsler tarafından geri ödenen ve Banka ödüncülerinin amortismanı için derhal kullanılmayacak meblağı 2 nci maddenin 2 nci paragrafında belirtilen şekilde yatırım projelerinin finansmanına tahsis edecektir. Türk Devleti Bankaya söz konusu meblağların kullanılış hakkında her yıl bilgi verecektir. Bu husus evvelki Mali Protokoller çerçevesinde işlem gören faaliyetlere de uygulanır.

4. Bankanın kendi özkaynaklarından verilen ödüncüler normal kârlılıktaki projelerin finansmanına öncelikle tahsis edilir; özel şartlı krediler kârlılığı uzun veya yaygın projelerin finansmanına öncelikle tahsis edilir.

Madde : 5

Ödüncüler, kabul edilen yatırım projelerinin gerçekleşmesi için gerekli ithalat giderleri olduğu kadar, inceleme, müşavir - mühendislik ve teknik yardım harcamaları da dahil olmak üzere, gerekli giderlerin karşılanmasında da kullanılabilir.

Madde : 6

Projelerin gerçekleşmesi için Banka tarafından yapılan katkı Türkiye'nin durumu ile ortak finansman şeklini alabilir.

Madde : 7

Öz sermayeleri tamamen veya kısmen Topluluk ülkelerinden gelen teşebbüsler, bu Protokolde öngörülen finansman imkânlarından, sermayeleri milli kaynaklardan gelen teşebbüslere eşit şartlar içinde yararlanır.

Madde : 8

Bu Protokol çerçevesinde gerçekleştirilen finansman konusu projelerin icrası, idaresi ve bakımı Türkiye'nin veya 2 nci maddenin 2. nci paragrafında belirtilen diğer yararlananların sorumluluğundadır.

Banka yaptığı mali katkının kararlaştırılan tahsislere uygun olarak ve en iyi ekonomik şartlarda kullanılacağı hususundan emindir.

Madde : 9

1. Ödünçlerle finanse edilen projelerin ihale, teklif isteme, pazarlık ve mukavelelerine katılma, Türkiye Cumhuriyeti ve Topluluk üyesi Devletlerin bütün gerçek ve tüzel kişilerine eşit şartlarla açıktır.

2. Türkiye, bu Protokol uyarınca finanse edilen projelerin gerçekleşmesi için yapılan pazarlık ve mukaveleleri diğer milletlerarası teşkilatlara uygulananlar kadar elverişli bir vergi ve gümrük rejiminden faydalanacaktır.

Madde : 10

Türkiye, bu Protokol uyarınca tahsis edilen ödünçlerden Bankaya kalan faiz ve diğer her türlü meblağın, milli veya mahalli her çeşit vergi ve mali prelevmandan muaf tutulması için gereken tedbirleri alacaktır.

Madde : 11

Bir ödünçün, Türk Devletinden başka bir kuruluşa verilmesi halinde bu ödünçün verilmesi Banka tarafından Türk Devletinin garantisine bağlanabilir.

Madde : 12

Bu Protokol uyarınca verilen ödünçlerin tüm süresi boyunca Türkiye, bu ödünçlerden yararlanan borçlulara veya kefillerine, faiz ve komisyonlar ile ödünçlerin geri ödenmesi için gerekli dövizleri tahsis etmekle yükümlüdür.

Madde : 13

Mali İşbirliğinin neticeleri, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir ortaklık kuran Anlaşmanın 6 ncı maddesi ile kurulan Ortaklık Konseyinde müzakere mevzuu yapılabilir,

Madde : 14

Bu Protokolün sona ermesinden bir yıl önce, Akit Taraflar, mali yardım alanında yeni bir dönem için öngörülebilecek hükümleri inceleyeceklerdir.

Madde : 15

Bu Protokol, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık yaratan Anlaşmaya eklenmiştir.

Madde : 16

1. Bu Protokol, Akit Tarafların kendi usullerine göre onay, kabul veya tasdiğe tabi olur ve Akit Taraflarca bu husustaki gerekli muamelelerin tamamında tebliğ edilir.
2. Bu Protokol 1 nci fıkrada öngörülen tebliğ edildiği tarihini izleyen ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde : 17

Bu Protokol, her metin eşit şekilde geçerli olmak üzere Türk, Alman, İngiliz, Danimarka, Fransız, İtalyan, Hollanda dillerinde ikişer nüsha olarak yazılmıştır.

Mali Protokolün 2 nci Maddesi İle İlgili Avrupa Ekonomik Topluluğu Yorumu

1. Mali Protokolün 2 nci maddesinde belirtilen ödünç miktarını ifade etmek için kullanılan Avrupa hesap birimi, Topluluk üyesi Devletlerin paralarının aşağıdaki meblağlarının toplamı ile tanımlanır.

Alman Markı	0,828
İngiliz Lirası	0,0885
Fransız Frankı	1,15
İtalyan Lireti	109
Hollanda Florini	0,286
Belçika Frankı	3,66
Lüksemburg Frankı	0,14
Danimarka Kronu	0,217
İrlanda Lirası	0,00759

2. Herhangi bir parayla, Avrupa hesap biriminin değeri, 1 nci paragrafta belirtilen meblağların bu parayla karşılıklarının toplamına eşittir. Bu değer, kambiyo piyasalarında günlük kurlar esas alınarak belirlenir.

Çeşitli milli paralarda husule gelen günlük kur değişiklikleri Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesinde yayınlanır.